

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Meditationum evangelicarum volumen tripartitum

Creidius, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exegesis

[urn:nbn:de:bsz:31-122776](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122776)

2. *In Solo.* Nam propter illam gratiæ diviniæ ubertatem, quæ in Christo habitabat, gratiam quoque apud homines consecutus, & indes gratiosior acceptiorque redditus est, quia ex tyrociniis ab ipso editis plus cum quàm vulgare esse hominem quilibet animadvertere poterat, hinc etiam plenus gratiâ dicitur, Joh. 1.v.14.

Vultis igitur parentes, ut crescant liberi vestri non solum ætate, sed etiam sapientiâ & gratiâ apud Deum & homines, educate

iplos in timore Domini, quæ sapientiæ initium est, Pl. 111. v.10. ablegate eos in templum, cum primis ad audiendas Conciones Catecheticas, quæ potissimum in commodum juventutis instituuntur, & cum lacte materno, quantum fieri potest pietatem ipsis instillate, quæ promissionem habet hujus & futuræ vitæ, 1. Tim. 4. v.8. tunc certè Pater cælestis, Deus erit vester & seminis vestri, ut Abrahamo promisit, Gen. 17. v.7.

Dominica II. post Epiphaniam.

Evangelium Joh. 2. v. 1-12.

Posteriori Reg. 2. v. 19. Viri civitatis Jericho ita alloquuntur Elisæum: Ecce habitatio civitatis hujus optima est, sicut tu ipse Domine perspicis, sed aquæ pessimæ, sunt, & terra sterilis. Ille jubet afferri phialam novam cum sale, & egressus ad fontem aquarum, misit in illum sal, & ait: Hæc dicit Dominus Sanavi aquas has, & non erit ultra in eis mors neque sterilitas. Sanatæ ergo sunt aquæ, usque in hanc diem, juxta verbum Elisæi quod locutus est.

Conjugium, dilecti, Civitati Jericho non ineptè comparatur. Nam jucundum est in hoc statu vivere, sed aqua crucis amara querelam interdum & lamentationem causat upud conjuges- hæc enim carni non sapit. Proinde ad cælestem Elisæum Christum Jesum confugiendum est, qui sale consolationis aquas hæc dulcorare potest, ut comprobavit in hodierno Evangelio, quod in tres partes dividimus, describitur enim

I. Nuptialis festivitatis.

II. Suborta calamitas.

III. Christi opitulantis benignitas.

J. J.

EXEGESIS.

Dux sunt nuptiæ maximè illustres: Priores in Paradiso Deus ipse celebravit, cum Adamum & Evam copularet, nam ut Poeta canit:

Pro thalamo paradisi erat, mundusque dabatur in dotem.

Posteriores celebratæ sunt in Cana Galilææ, quas Christus ipse præsentia & primo suo miraculo decoravit. Notatur autem in Evangelio prælecto

1. Tempus, quando factæ sint illæ nuptiæ, nimirum die tertio, Quinam sit ille tertius dies exactè non constat. Si tamen harmoniam Evangelistarum spectemus, opinio illorum, qui tertium à colloquio cum Nathanaele habito diem hîc existimant, tutiss-

F 3

1362

ma videtur. Nam post susceptū baptismum à Spiritu S. Christus in desertum ductus, & ibi post jejunium quadraginta dierum, à Satana tentatus est. Ex deserto revertitur ad Johannem, qui testificans de ipso: Ecce, inquit, hic est agnus Dei, &c. Hoc audiebat Andreas cum alio quodam discipulo, & statim sequebatur Christum, cui etiam Simonem Petrum fratrem suum adducebat. Postero die inveniebat Christus Philippum, & dicebat ad ipsum: Sequere me. Philippus inveniebat Nathanaëlem, & ipsum similiter ad Christum ducebat, cum quo in via, Galilæam repetens Christus egregium colloquium instituit, Joh. 1. v. 29. & seqq.

Hæc circumstantia temporis intervire debet piis in consolationem, ne desperent, si vel maximè cum Christo in desertum ducantur, sed fore confidant, ut post nubila Phœbus ipsis splendeat, & gaudium aliquod concedatur. Vide dicta, Job. 5. v. 19. Ps. 30. v. 4. & 34. v. 20. Ps. 68. v. 20. Esa. 54. v. 7.

2. *Locus*, qui est Cana Galilææ, Patria Simonis & Nathanaëlis, Matt. 10. v. 4. & ita appellatur ad differentiam alterius Cana in tribu Aser, Jos. 19. v. 28. quæ mulieris Cananæ Patria fuit, Matth. 15. v. 22. Fuit igitur Cana oppidulum vile & exiguum cujus incolæ panem in sudore vultus sui querebant, nihilominus honorat Christus locum hunc suâ præsentia & miraculo. Ergo contentus es, si tibi quoque Deus locum vilem & ignobilem habitandum deputat, non enim cuivis homini contingit adire Corinthum. Qui in magnis civitatibus habitant, suas quoque molestias devorare coguntur. Ante omnia vide, ut Christum in causam tuam recipias, qui licet altissimus sit, humilia tamen respicit in cælo & in terra, Ps. 113. v. 6.

3. *Hospitum cœtus sive numerus*. Nam

mater Jesu erat ibi, scribit Evangelista, & porro: Jesus & discipuli ejus pariter vocati erant ad nuptias. Maria primum conda est, & prius adest quàm reliqui convivæ, unde Doctores colligunt, vel Sponsam vel Sponsam ex ipsius cognatione fuisse. Jesus verò & discipuli ejus discumbunt cum aliis, qui ad nuptias has invitati comparuerunt.

Habent hîc quod discant

I. *Hospites*, ut

1. *Invitati appareant exemplo Christi & discipulorum ejus*. Præceptum habemus Luc. 14. v. 8. exempla conformia, Gen. 29. v. 22. Tob. 8. v. 21. Impia igitur sunt decreta Pontificum, quæ Sacerdotibus, Monachis & Clericis quibuscunque aliis nuptialia convivia visitare interdicit, cum Presbyteri præsentia hoc secum trahat commodi, ut modestiores sint convivæ, & multa verba otiosa & scurrilia, quæ Christianos dedecent, hoc modo præcaveri possint, ut experientia testatur. Similiter damnamus Anabaptistarum, Eremitarum & Monachorum ἐθελοθηνοκείαν, qui omnem conversationem civilem averfantur, & non declinant solum, sed etiam in hac sua *μισανθροπία* culmen sanctitatis & salutis suæ collocant. Hoc est justificare sapientiam, Luc. 7. v. 35. & in humilitate ac religione Angelorum incedere, quæ non vidit fastuosus ambulans, Col. 2. v. 18.

2. *Prece Sponsis inserviant*, exemplo Mariæ, quæ apud filium suum intercedit pro Sponsis, cum vinum deficeret. Hæc est præcipua pars officii convivarum, quod novis debent conjugibus & monstrat idem praxis omnium sanctorum, Gen. 24. vers. 60. Ruth. 4. vers. 11. Tob. 7. v. 15. c. 9. v. 9. seqq. c. 11. vers. 20. Vota hæc non sunt irrita, Psal. 145. v. 19.

3. *Boni*

Fallit aliter, imò si
bi ipsi
tradit
infra p. 98

3. *Boni consulant*, quicquid apponitur de cibo ac potu. Vinum in nuptiis Cananæ non erat de optimo, ut ex verbis architrachini patet, & tamen nemo est, qui de austeritate conqueritur. Si igitur ad nuptias pauperis *alicujus vocaris*, qui vinum tibi & quidem optimum apponere non potest, sed cerevisiam propinat, esto contentus *τοῖς πρῶτον, mit dem was da ist*/Ebr. 13. v. 5.

4. *In Domino gaudeant*. Tria pocula sunt concessa, necessitatis, salubritatis. 1. Tim. 5. v. 23. hilaritatis, Eccles. 9. v. 7. quartum averfandum est, nimirum poculum ebrietatis, quo cor gravatur, Luc. 21. v. 34. Nec est, ut ebriosi ex verbis architrachini suæ *ἀσπίδος* prætextum nectant, qui non ex persona convivarum sed ex communi hominū consuetudine loquitur. Videant igitur *empactæ*, qui verbis hisce abutuntur, quid faciant. Deus enim non irridetur, Gal. 6. v. 7.

Habent etiam hinc quod discant.

II. *Conjuges, & quidem*

1. *Consolationem*. Nam quia Christus cum matre & discipulis in nuptiis hisce comparet, eo ipso statum conjugii divinum, sanctum & licitum esse testatur. Hinc Ebr. 13. v. 4. honorabile conjugium *ἐν πᾶσι* prædicatur, quod probat etiam 1. Institutio, Gen. 1. v. 27. 2. Confirmatio, post lapsum in Paradiso, Gen. 3. v. 15. 16. 18. 3. Christi instauratione, Matth. 19. v. 4. 5. 4. Ordinis hujus conservatio, Deus enim est, qui unicuique suam adhuc conjugem destinavit & adducit, Prov. 19. v. 14. 5. Annexa benedictio, Gen. 1. v. 28. Psal. 128. v. 1. seqq. Perperam igitur faciunt Pontificii, quando Sacerdotibus interdiciunt conjugio, & statum carnalem esse jactitant, in quo qui vivat, Deo placere non possit. Sed contra Scripturam, 1. Tim. 3. v. 2. Tit. 2. v. 6. Contra Patriarcharum, Sacerdotum,

Prophetarum V. T. & Apostolorum N. T. exemplum. De Patriarchis non est dubium. Testantur hoc ipsorum legenda. De Sacerdotibus & Prophetis idem judicium, vid. Exod. 6. v. 23. Esa. 8. v. 3. Ezech. 24. v. 16. Of. 1. vers. 2. Solus Jeremias ex singulari interdicto Dei cælebs mansit propter captivitatem Babylonicam, Jer. 16. v. 2. Apostolos quod attinet, habuerunt illi quoque suas uxores, Matth. 8. v. 14. Marc. 1. v. 30. Luc. 8. v. 3. Act. 21. v. 9. si non reipsâ, potestatem tamen habuerunt nubendi, 1. Cor. 9. v. 5. Hoc ideo factum est ut Chrysostomus scribit, ne mariti & uxores putent, nuptias in causa esse, quò minus quis Deo placeat, aut obstaculum virtutis esse conjugium. Minimè. Salvatur mulier per generationem liberorum si permanserit in fide, dilectione & sanctificatione cum sobrietate, 1. Tim. 2. v. 15.

2. *Informationem*. Ut Christum exemplo horum neonymphorum piis precibus ad nuptias suos invitent. Non enim procedit feliciter, quod sine Christi præsentia peragitur, Pl. 117. v. 1.

De Secundo.

JAm de suborta calamitate aliquid dicendū erit. Cum enim maximè opus erat vino ad exhilarandos hospites, ecce tristis illa vox per Mariam matrem ad aures Christi deferretur: Vinum non habent. O quàm communis est hodie illa querela in conjugio? quàm multi sunt, in quos hoc Mariæ verbum adhuc quadrat. Vinum non habent, pecuniam non habent, panem non habent, pacem non habent, &c. Conjugium enim Crucis Schola non immeritò à veteribus appellatur. Hoc ex maledictione, quæ lapsu secuta est, originem ducit. Maritus in sudore vultus sui pane vesci jubetur, uxori dolores partus imponunt.